

**QORTI CIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)**

**ONOR. IMHALLEF
JOSEPH AZZOPARDI**

Seduta tas-7 ta' Marzu, 2008

Citazzjoni Numru. 34/2006

A.

-vs-

B.

Il-Qorti;

Rat ir-rikors ġuramentat ipprezentat fis-6 ta' Frar, 2006 li permezz tiegħu l-attriċi esponiet bir-rispett:

1. Illi l-partijiet iżżewġu fit-2 ta' Mejju tas-sena 1997, kif jirriżulta miċ-ċertifikat taż-żwieġ hawn anness u mmarkat b'ħala Dok. A;

2. Illi ż-żwieġ tal-partijiet huwa null billi l-kunsens ta' l-attriċi kien vizzjat b'difett serju ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju fuq il-ħajja miżżewġa, jew fuq id-drittijiet u d-

Kopja Informali ta' Sentenza

dmirijiet essenzjali tagħha, jew b'anomaliya psikoloġika serja li għamlitha impossibbli għaliha li taqdi l-obbligi essenzjali taż-żwieġ;

3. Illi dan iż-żwieġ huwa wkoll null billi l-kunsens tal-konvenut kien vizzjat b'difett serju ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju fuq il-ħajja miżżewġa, jew fuq id-drittijiet u d-dmirijiet essenzjali tagħha, jew b'anomaliya psikoloġika serja li għamlitha impossibbli għalih li jaqdi l-obbligi essenzjali taż-żwieġ;

4. Illi l-istess żwieġ huwa null billi l-kunsens tal-konvenut inkiseb bl-esklużjoni pożittiva taż-żwieġ innifsu, jew ta' xi wieħed jew aktar mill-elementi essenzjali tal-ħajja miżżewġa, jew tad-dritt għall-att taż-żwieġ;

5. Illi għalhekk iż-żwieġ tal-partijiet huwa null u mingħajr ebda effett a tenur ta' l-Artikolu 19(1) (d) u (f) tal-Kapitlu 255 tal-Liġijiet ta' Malta;

6. Illi l-attriċi taf b'dawn il-fatti personalment;

7. Illi għalhekk kellha ssir din il-kawża.

Għaldaqstant, in vista tal-premess, l-attriċi titlob bir-rispett lil din l-Onorabbli Qorti jogħġobha:

1. Tiddikjara li ż-żwieġ li ġie kkuntrattat bejn il-partijiet fit-2 ta' Mejju tas-sena 1997, huwa null u mingħajr effett a tenur ta' l-Artikolu 19(1) (d) u (f) tal-Kapitlu 255 tal-Liġijiet ta' Malta.

Bl-ispejjeż kontra l-konvenut, li minn issa huwa ngunt in subizzjoni.

Rat il-lista tax-xhieda.

Rat illi l-konvenut ma pprezentax risposta ġuramentata u għalhekk huwa kontumaċi skond il-liġi.

Rat l-atti proċesswali.

Kopja Informali ta' Sentenza

Rat l-affidavit ta' l-attriċi u ta' ohrajn.

Rat il-verbal tas-seduta ta' l-4 ta' Frar, 2008 illi permezz tiegħu l-kawża tħalliet għas-sentenza.

Ikkunsidrat;

Illi l-attriċi qegħda titlob l-annullament taż-żwieġ kontrattat bejn il-partijiet fl-1997 a bażi ta' l-Artiklu 19(1) (d) u (f) tal-Kapitlu 255 tal-Liġijiet ta' Malta. Il-konvenut huwa kontumaċi kif *gia'* ingħad; iżda kif dejjem irritenew il-Qrati Maltin; *"F'materja ta' żwieġ illi huwa ta' ordni pubbliku, ma tistax tagħmilha daqshekk faċli li parti tirrepeti kliem il-liġi u l-parti l-oħra tammetti u b'hekk jirrendu ż-żwieġ annullabbli bl-iktar mod faċli u espedjenti. Hawn ma aħniex fil-kamp ta' kreditu likwidu jew responsabbilta' ta' xi kollizjoni imma f'kamp l-iktar delikat u serju u l-Qorti ma tistax tħalli nies li kappriċċożament wara xi żmien ta' żwieġ jiddeċiedu illi kellhom nuqqas ta' diskrezzjoni fuq iż-żwieġ u meta jkollhom sieħba jew sieħeb ieħor jerġgħu jakkwistaw malajr din id-diskrezzjoni u jsiru maturi. Fejn jirriżultaw verament raġunijiet għall-annullament tiegħu l-istess żwieġ għandu jiġi annullat pero' dan ma għandux ikun sabiex jiġu akkomodati l-kapriċċi ta' dak jew l-ieħor. Għalhekk il-kawżali għall-annullament għandha tirriżulta ċara u mingħajr dubju."* (Anna Tonna vs Alexander Tonna deċiża mill-Qorti ta' l-Appell fis-6 ta' Novembru, 1991).

Is-sub-artikli ċitati mill-attriċi jirrigwardaw;

19 (1) (d) – vizzju tal-kunsens ta' xi parti li jkun b'difett serju ta' diskrezzjoni fuq il-ħajja miżżewġa jew fuq id-drittijiet u dmirijiet essenzjali tagħha jew b'anomalija serja psikoloġika li tagħmilha impossibbli li dik il-parti taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ;

19 (1) (f) – li l-kunsens ta' xi parti ikun inkiseb bl-esklużjoni pożittiva taż-żwieġ jew xi element essenzjali tiegħu, jew tad-dritt għall-att taż-żwieġ;

Mill-provi mressqa mill-attur jidher li ż-żwieġ sar meta l-attriċi kellha tlieta u għoxrin sena u l-konvenut huwa

Ħmistax-il sena akbar minnha u jidher ċar li d-divarju bejniethom kien kbir wisq, mhux tant minħabba l-eta', iżda bl-aspettattiva li kellhom miż-żwieġ. L-attriċi kellha l-aspettattiva normali ta' tfajla romantika u l-konvenut kien wisq *set in his ways* biex ibiddilhom u jssodisfa l-aspettattiva tagħha. Il-provi ta' l-attriċi huma l-iktar dwar x'gara wara ż-żwieġ, u dan normalment hu mmaterjali għall-kawża ħlief biex jitfa' dawl fuq l-istat ta' fatt ta' qabel iż-żwieġ, iżda fil-fehma tal-Qorti hemm ħafna x'jindika li ż-żwieġ kien vizzjat. Dan għandu jiġi valutat fl-isfond tas-sentenzi li ser jiġu ċitati, pero' l-Qorti tħoss li t-talba attriċi hija ġustifikata. Kif qalet il-Qorti ta' l-Appell fil-kawża Joseph Zammit vs Bernardette Zammit (27 ta' Jannar, 2006);

“Irid mill-ewwel jiġi senjalat prinċipju fundamentali fil-liġi ċivili u cioe' li ż-żwieġ bejn il-kontendenti għandu jkun preżunt li jkun wieħed validu. Għalhekk huwa dover assolut ta' kull parti fil-kawża li tagħmel prova sodisfaċenti ta' l-allegazzjonijiet rispettivi tagħha dwar l-allegazzjoni u cioe' li ż-żwieġ huwa null għaliex l-oneru tal-prova huwa dejjem fuq spallejn min jallega.

Is-sub-inċiż (d) fuq imsemmi jsemmi wkoll li ż-żwieġ ikun null jekk ikun affettwat b'anomalija psikoloġika serja u tagħmilha impossibbli għal dik il-parti li taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taz-żwieġ. Ta' min jenfasizza hawn li l-liġi tagħna tirrikjedi li l-anomalija psikoloġika tkun tali li tagħmilha impossibbli u mhux semplicement diffiċli li wieħed jaqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taz-żwieġ jew inkella li jassumi l-istess obbligazzjonijiet essenzjali taz-żwieġ.

Rigward id-disposizzjoni kontenuta fis-sub-inċiż (f) fuq imsemmi biex dan id-difett ikun jirriżulta jkun jeħtieġ li jiġi provat sodisfaċentement li ż-żewġ partijiet jew waħda minnhom fil-mument ta' l-għoti tal-kunsens matrimonjali tkun eskudiet iż-żwieġ innifsu jew eskudiet element essenzjali tal-ħajja miżżewġa jew id-dritt għall-att taz-żwieġ u din l-esklużjoni tkun saret b'att pożittiv tal-volonta' ta' dik il-parti. Huwa evidenti li din id-disposizzjoni tirravizza sitwazzjoni ta' simulazzjoni u għandu jiġi enfasizzat li

nullita' ta' żwieġ bażata fuq il-kawżali ta' simulazzjoni proprjament tkun teskludi kawżali bażata fuq nullita' ta' żwieġ minħabba nuqqas ta' esklużjoni ta' ġudizzju. L-inkompatibbiltà bejn dawn iż-żewġ kawżali toħroġ mill-fatt li n-nuqqas ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju timplika inkapaċità li wieħed jagħraf, jifhem u jirrifletti filwaqt li l-kawżali tas-simulazzjoni teħtieġ li jkun hemm tali kapacià intelletwali, proprju l-att pożittiv tal-volontà li jwassal għas-simulazzjoni, totali jew parzjali."

Fil-kawża Nicholas Agius vs Rita Agius (25 ta' Mejju, 1995); "*B'difett serju ta' diskrezzjoni tal-ġudizzju l-leġislatur ma riedx ifisser sempliċement kwalsiasi stat ta' immaturità; li parti jew l-oħra fiż-żwieġ tista' tkun fiha fil-mument li jingħata l-kunsens reċiproku. Li kieku l-leġislatur irrikjeda maturità sħiħa u perfetta ftit jew addirittura ebda żwieġ ma kien ikun validu. In-nuqqas ta' discretio judicii hu kuncett ġuridiku intrinsikament marbut mal-kapaċità ta' parti jew oħra fiż-żwieġ li tagħti l-kunsens liberu u xjenti tagħha għar-rabta taż-żwieġ."* F'dan is-sens ġew deċiżi wkoll il-kawżi Angela Spiteri vs Joseph Spiteri (4 ta' Novembru, 1994), Robert Attard vs Josephine Attard (18 ta' Ottubru, 1995) u Janet Portelli vs Victor Portelli (14 ta' Awissu, 1995).

Fil-kawża fl-ismijiet Mario Mizzi vs Maris Mizzi (15 ta' Novembru, 2005) il-Qorti tal-Appell ukoll qalet li; "*Biex ikun hemm in-nuqqas jew difett serju ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju irid ikun hemm l-inkapaċità psikika jew kostituzzjonali (mhux neċessarjament anomalija psikoloġika fis-sens mediku) li wieħed jagħraf u jirrifletti jew li jiddeċiedi liberament (jigifieri mingħajr impulsi interni li jkunu neħnew il-libertà ta' l-għażla tal-persuna li tkun) fuq l-oġġett tal-kunsens matrimonjali."*

Mingħajr ma wieħed jidhol fid-dettall, speċjalment mill-mod kif il-partijiet kienu jipprattikaw l-attività sesswali bejniethom jidher ċar illi l-konvenut ma kienx ippreparat għaż-żwieġ, u huwa ċar li ż-żwieġ għandu jiġi annullat. Kif *gia'* ingħad fil-każ odjern il-Qorti ssib li anke f'dawn il-parametri t-talba għall-annullament hija ġustifikata għaliex

Kopja Informali ta' Sentenza

kien jeżisti difett serju ta' diskrezzjoni da parti taż-żewġ partijiet.

Għal dawn il-motivi l-Qorti tilqa' t-talba attriċi u tiddikjara null iż-żwieġ ċelebrat bejn il-partijiet fit-2 ta' Mejju, 1997. L-ispejjeż ikunu bla taxxa.

Moqrija.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----